

Kylliäiseltä puuttuvat tekijänoikeudet

Mika Mannermaa

Petri Kylliäinen kirjoitti *Futuran* numerossa 1/2003, että Sari Söderlund ja Osmo Kuusi lainaavat lähes sanatarkasti hänen opetusmonistettaan artikkelissaan Matti Kamppisen ym. toimittamassa *Tulevaisuudentutkimus*-kirjassa ilman viittauksia ja vailla hänen lupaansa. Asiasta kirjoitettiin myöhemmin ainakin *Tieteessä tapahtuu* -lehden numeroissa 5 ja 8 /2003.

Kun Kylliäisen jutun *Futurasta* aikanaan luin, kulmani kohosivat – olihan syytös vakavimpia, joiden kohteeksi yhteiskuntatieteissä voi joutua – mutta en kiinnittänyt kirjoitteluun sen kummempin huomiota. Asia kuitenkin nousi uudelleen esiin juuri *Tieteessä tapahtuu* -lehden kirjoittaessa tästä harvinaislaatuudesta "plagiointitapauksesta", kuten asia ilmaistiin. Tulin sen verran uteliiaaksi, että katsoin Kylliäisen mainitsemat kohdat Söderlund & Kuusen artikkelista. Myöhemmin olen voinut tarkistaa tilanteen myös *Tulevaisuudentutkimus*-kirjan uudesta versiosta ja nähnyt

Kylliäisen monisteen. Kaiken tämän perusteella katson velvollisuudekseni saattaa *Tieteessä tapahtuu*- ja *Futura*-lehtien lukijoiden tietoon, että heitä on johdettu harhaan tässä asiassa:

1. Todettakoon heti aluksi, että tämän tarinan röyhkimys ja copyright-varkautta yrittänyt on *Futurassa* "tekijänoikeuksiaan" penännyt Petri Kylliäinen itse.

2. Kylliäinen yksilöi Söderlund & Kuusen artikkelista 11 kohtaa, joissa väittää tekijänoikeuksiaan loukatun. Yhtä lukuun ottamatta ne ovat lähes sanatarkkoja lainauksia (vain kosmeettisin muutoksin) omista vanhoista teksteistäni, ennen kaikkea kirjastani *Tulevaisuus-murroksesta mosaiikkiin* (Otava 1993).

3. Tämän itse asiassa myöntää Kylliäinen itsekin! Hän on nimittäin omassa opetusmonisteessaan tehnyt jokaiseen kymmeneen kohtaan asianmukaiset viittaukset teksteihini. Muutamissa kohdissa rinnakkaisena lähteenä on mainittu opetusministeriön tulevaisuuden-

tutkimuksen toimikunnan mietintö vuodelta 1989; todettakoon tässä, että kirjoitin itse ko. mietinnön mainitut kohdat.

4. *Tulevaisuudentutkimus*-kirjan ensimmäisestä versiosta todella puuttuvat lähdeviitaukset mainituissa kohdissa. Asia on kirjan toisessa versiossa korjattu, tosin sikäli väärin, että viittauksissa kummittelee myös Kylliäisen moniste, joka ei ole alkuperäislähde.

5. Haluan korostaa, että minulla ei ole mitään syytä epäillä Söderlundin ja Kuusen tarkoituksellisesti yrittäneen omia muiden tekstejä. Heitä voi tosin hieman moitiskella huolimattomuudesta ja kevyestä suhtautumisesta lähdeviittauksiin. Vastineessaan Kylliäiselle he vetoavat siihen, että oppikirjoissa ei ole yhtä ankarat vaatimukset tältä osin kuin muussa tieteellisessä kirjoittelussa. En tätä täysin allekirjoita: Myös oppikirjoissa on aihetta tehdä lähdeviitaukset, jos otetaan suoraan käyttöön muiden tekstejä. Jos niitä on paljon, on korrektaa pyytää myös lupa alkuperäistekstien tekijältä.

6. Petri Kylliäisen toiminnan sisäistä logiikkaa en ymmärrä. Ensin hän on opetusmonis-

teessaan tehnyt asialliset viittaukset tekstiini. Seuraavaksi hän penää "tekijänoikeuksiaan" niihin *Futurassa*. Yleensä plagioidja yrittää peitellä jälkensä; Kylliäinen on toiminut kuin haluaisi jäädä kiinni.

Tämä koko juttu on vastenmielinen – onneksi tiedemaailmassa harvoin tällaista tapahtuu. Eihän niissä alkuperäisteksteissäni mitään ainutkertaisia neronleimauksia esitetty, mutta akateemisen hygienian nimissä vallitseva väärinkäsitys on mielestäni aihetta korjata – kun se nyt Kylliäisen toimesta on esiin noussut.

Minun pitääkin myös kiittää Kylliäistä: ellei hän olisi tekstejäni ominut näin röyhkeällä tavalla, en itse olisi varmaan koskaan vaivautunut tutkistelemaan *Tulevaisuudentutkimus*-kirjaa "tekijänoikeussilmällä". Samalla Petrille on kerrottava, että parhaita tuloksia tutkimuksessa saa lopulta aikaan ajatteleamalla ja kirjoittamalla ihan itse.

Kirjoittaja on tulevaisuudentutkimuksen dosentti